Проаналізувавши дані таблиці, можна сказати, що ефективність контролю трансфертного ціноутворення органів ДФС характеризується чіткою тенденцією до зростання. Так, у 2017 р. кількість перевірок порівняно з 2016 р. зросла на 31, а порівняно з 2015 р. – на 57.

Донараховано податок на прибуток на 226,2 млн грн більше, ніж у 2016 р., та на 268,2 млн грн – ніж у 2015 р. Сума штрафних санкцій зросла на 22 млн грн та 35,3 млн грн відповідно.

Ці дані говорять про удосконалення контролю органами ДФС за трансфертним ціноутворенням. Одним із факторів, який на це вплинув,вважаємо введення в дію 01.01.2017 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» № 1797-VIII [4], відповідно до якого було змінено критерії віднесення господарських операцій до контрольованих та внесено низку важливих методологічних доповнень щодо встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки». Ці зміни можна назвати прогресивними і спрямованими на полегшення здійснення контролю за трансфертним ціноутворенням.

Проте, незважаючи напокращення показників діяльності органів ДФС у сфері контролю трансфертного ціноутворення, суттєвими недоліками залишаються: відсутність електронної бази даних з інформацією, яка б забезпечилаоперативне визначення ринкового діапазону цін товарів,що значно спростило б процедуру порівняння контрольованих і неконтрольованих операцій тавдосконалило механізм регулювання трансфертного ціноутворення в Україні; контроль за трансфертним ціноутворенням покладено не на спеціальнопідготовлені структури, адже необхідна спеціальна підготовка кадрів для здійснення контролю в даному напрямку, це викликає сумнів щодо належного рівня фахової підготовки податкових працівників у сфері трансфертного ціноутворення в усіх регіонах України [1].

Отже, за даними показників моніторингу органів ДФС, можна зробити висновок, щоза рахунок прийнятого 01.01.2017 Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» № 1797-VIII, контроль за трансфертним ціноутворенням значно покращився, проте все ще потребуєвдосконалення механізм контролю трансфертного ціноутворення, зокрема: створити інформаційну базу ринкових цін, здійснити підготовку Державною фіскальною службою спеціалістів із контролюза трансфертним ціноутворенням.

Список використаних джерел: 1. Гречко А. В. Механізм трансфертного ціноутворення в Україні як інструмент контролю за операціями між пов'язаними особами. *Економічний вісник НТУУ «КПІ».* 2016. № 13. С. 85-91. URL: file:///C:/Users/Администратор/Downloads/evntukpi 2016 13 15%20(1).pdf. **2.** Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України за 2015-2017 рік. URL: http://sfs.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/237691.html. **3.** Моніторинг контрольованих операцій. URL: http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8868. **4.** Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні:Закон України від 01.01.2017 № 1797-VIII. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1797-19.

УДК 657

А. О. Стрілець, студентка
Науковий керівник: **Л. І. Лежненко,** канд. екон. наук, доцент
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

Ключові слова: *оподаткування, фізична особа-підприємець, фінансова звітність.*

Кожен уряд прагне забезпечити якомога вищий рівень добробуту для своєї країни, а досягти цього можна завдяки ефективній діяльності малого підприємництва. Оскільки нині панує ринкова економіка й конкурентна боротьба постійно зростає, то підприємці дедалі прискіпливіше ставляться до методів податкового планування, використовуючи це як один з інструментів, що буде сприяти зростанню власного бізнесу. Саме тому держава має інтенсивніше стимулювати

суб'єктів малого підприємництва до розширення їхньої економічної активності, адже податки, які вони сплачують, становлять значну частину в доходах державних та місцевих бюджетів.

Таким чином, не важливо чи ви тільки розпочинаєте свою діяльність або ж просто її продовжуєте, перед вами завжди постане вибір щодо ведення бухгалтерського обліку, подання фінансової звітності та форми оподаткування діяльності. У такому разі, кожен суб'єкт господарювання має критично оцінити та наперед передбачити наслідки чи перспективи обрання загальної чи спрощеної системи оподаткування.

Перед тим як порівняти переваги і недоліки фінансової звітності за тією, чи іншою системою оподаткування, хочемо перелічити звіти, які необхідно подавати всім фізичним особам-підприємцям (далі ФОП) без винятку:

1) Звіт про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску (форма № Д5) – це річний звіт, що подається до 10 лютого наступного за звітним роком.

2) Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма №1ДФ) – квартальний звіт щодо сплати податку з доходів фізичних осіб та військового збору (далі ПДФО та ВЗ) із найманих працівників, подається протягом 40 календарних днів.

3) Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів доходів і зборів (форма Д4) – щомісячний звіт щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі ЄСВ) за найманих працівників, подається протягом 20 календарних днів [2].

Зрозуміло, що останні дві форми звітності стосуються лише тих суб'єктів господарювання, які в себе на підприємстві використовують працю найманих осіб.

Перейдемо детальніше до звітності за загальною системою оподаткування. Цікавий факт, що тепер загальна система має багато значних переваг над спрощено. Насамперед це пов'язано з тим, що в першій податки необхідно підприємцю сплачувати з прибутку, тобто в такому випадку враховуються понесені витрати. Фізичним особам-підприємцям, що обрали цю систему оподаткування, необхідно у 2018 році обов'язково подати, крім тих, що перераховані вище, ще такі звіти:

1) Податкова декларація про майновий стан та доходи (додаток Ф2) – це річний звіт, що подається протягом 40 календарних днів після закінчення року.

2) Податкова декларація з плати за землю – звіт, що стосується земельного податку, орендної плати за землі комунальної або державної власності, подається з періодичністю раз на рік або раз на місяць, відповідно не пізніше 20 лютого звітного року або протягом 20 календарних днів [5].

Отже, загальну систему оподаткування слід обирати тим суб'єктам господарювання, у яких мала прибутковість, адже тут податки сплачуються не з доходу, а саме з прибутку. Також, обираючи такий шлях, підприємець не буде мати обмежень щодо виду діяльності, адже для спрощеної системи оподаткування їх існує чимало (надання аудиторських, брокерських послуг, бартер тощо).

Спрощена система оподаткування полягає у сплаті єдиного податку. Її краще обирати тим підприємствам, у яких бізнес є досить високоприбутковим, але сама виручка за рік незначна, перевагою тут також є звільнення від сплати за землю. Спрощена система оподаткування поділяється на чотири групи, тому для ФОП першої і другої груп обов'язковим, крім тих, що уже перераховані, є подання Податкової декларації платника єдиного податку. Цей звіт необхідно подавати раз на рік протягом 60 календарних днів після кінця року [1]. Слід зазначити, що ця ж декларація є обов'язковою і для ФОП третьої групи, але подається вона уже щоквартально, протягом 40 календарних днів після закінчення кварталу. Форма цього звіту є однаковою для всіх трьох форм та зазначена у наказі Міністерства фінансів від 19.06.2015 р. № 578 [4]. Четверта група – це особлива група, де можуть перебувати тільки сільськогосподарські товаровиробники. Хочемо відмітити, що донедавна там могли бути виключно юридичні особи. Однак пояснювальна записка про Державний бюджет на 2019 рік містить інформацію про плани

приєднати до 4 групи фізичних осіб-підприємців, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства. ФОП 4 групи зобов'язані вести спрощений бухгалтерський облік та складати спрощену фінансову звітність згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [3]. Звітність може подаватись як в електронному, так і в паперовому вигляді.

Підсумовуючи, хочемо наголосити, що залежно від специфіки економічної діяльності кожен суб'єкт господарювання може самостійно обрати систему оподаткування та форму звітності, виходячи з власних вигід. Як загальна, так і спрощена системи мають свої переваги та недоліки, головне – вдало дослідити, які наслідки кожна з них буде мати конкретно для вашого бізнесу. Загалом загальну систему краще обирати тим підприємствам, що мають значні витрати, використовують у своїй діяльності основні засоби, а також бажають займатися діяльністю, яка заборонена для спрощеної системи оподаткування. Останню ж краще обирати тим, кому краще сплачувати податки з доходу, адже витрати є не такими значними, а також тим, хто здебільшого надає свої послуги населенню та платникам єдиного податку. Держава, в свою чергу, має спрямувати свої сили на удосконалення спрощеної системи та встановити так званий баланс між обмеженнями та можливостями для суб'єктів малого підприємництва.

Список використаних джерел: 1. Новації бюджетного та податкового законодавства 2018: затв. ВГО «Асоціація платників податків України», 2018. URL: http://www.appu.org.ua/opencms/export/sites/default/.content/files/zacon16012018.pdf. **2.** Податковий кодекс України від 03.07.2018 № 2477-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: http://sfs.gov.ua/nk. **3.** Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 р. № 39 зі змінами і доповненнями. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00. **4.** Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку: Наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2015 р. № 578. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0799-15. **5.** ФОП на загальній системі оподаткування у 2018 році: журнал «Головбух» від 06.10.2018. URL: https://www.golovbukh.ua/article/7066-fop-na-zagalny-sistem-opodatkuvannya.

УДК 336.225.657

А. В. Труба, студентка
Науковий керівник: **О. С. Сакун,** канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

АГРЕСИВНЕ ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ: СУТНІСТЬ, НАСЛІДКИ ТА ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ В УКРАЇНІ

Ключові слова: *агресивне податкове планування, оподаткування, BEPS, податки.*

Податки є основним джерелом фінансування потреб держави, забезпечуючи при цьому її можливості виконувати свої функції та задовольняти потреби населення. Тому агресивне податкове планування (далі АПП) є проблемою для багатьох країн, яка призводить до суттєвого недоотримання бюджетних надходжень у вигляді податків, загалом ускладнює економічний розвиток країни, знижує ефективність виконання державою своїх функцій [1]. Українські підприємства також використовують інструменти АПП, отже, актуальності набуває як вивчення механізму функціонування, так і методів протидії цьому явищу.

АПП є особливим видом податкового планування, що здійснюється платником податків шляхом прийняття рішень у сфері оподаткування, які можуть призвести до наслідків, відмінних від закріплених податковим законодавством унаслідок його невизначеності або багатоваріантного трактування [2].

Відповідно до рекомендацій ОЕСР індикаторами віднесення схем податкового планування до складу агресивних є такі:

- відсутність зв'язку між фінансовою та дійсною економічною діяльністю;
- наявність відмінностей у нормах прибутку в межах групи глобальних ТНК;
- відмінності в ефективних ставках оподаткування між ТНК та компаніями зі схожими показниками, які не є ТНК [2];